

Травень 2026 Звіт про ситуацію в Україні

ХІД БОЙОВИХ ДІЙ

- У травні Сили оборони України продовжили завдавати уражень по російських логістичних маршрутах на відстані до 150 км від лінії бойового зіткнення. Це суттєво ускладнило логістику російської армії вже не тільки в Донецькій області, а й у Луганській і Запорізькій, унаслідок чого рух військового транспорту до Криму та інших окупованих територій супроводжується постійними втратами, а на деяких ділянках окупаційна влада була змушена заборонити рух. Триває і знищення російських засобів ППО й РЕБ глибоко в тилу, через що важливі військові та промислові об'єкти стають легшими цілями. Зокрема, лише впродовж ночі проти 30 травня Сили оборони України [знищили](#) на військовому аеродромі в Таганрозі два літаки Ту-142 та ОТРК «Іскандер».
- Високий відсоток смертності серед російських штурмовиків, а також переведення великої кількості військовослужбовців ЗС РФ до підрозділів операторів БПЛА призводять до великого дефіциту кадрів і ставлять питання про можливу нову хвилю мобілізації. Втрати російської армії на ранок 1 червня склали понад [1 365 000](#) військовослужбовців вбитими й пораненими.
- Російська армія завдає щоденних ударів ракетами, авіабомбами й ударними дронами по українських населених пунктах. Під ударами в травні перебували [Київ](#), [Харків](#), [Чернігів](#), [Запоріжжя](#), [Луцьк](#), [Івано-Франківськ](#), [Одеса](#), [Миколаїв](#), [Дніпро](#), [Херсон](#) (унаслідок одного з ударів постраждала ціла сім'я: чоловік загинув, а його дружина і двоє дітей дістали важких поранень), [Черкаси](#), [Суми](#), [Шостка](#) (знищено залізничний вокзал), [Конотоп](#), [Біла Церква](#) (під час масованого обстрілу в ніч проти 24 травня було застосовано БРСД «Орешнік»), [Прилуки](#), [Краматорськ](#) та інші населені пункти. У низці випадків атаки відбувалися хвилями впродовж доби, що паралізувало роботу транспорту і діяльність установ у містах. Серед цілей російських ударів — транспортна, енергетична й житлова інфраструктура, освітні заклади, релігійні споруди й інші цивільні об'єкти. Було атаковано також іноземні торговельні судна, а два дрони залетіли на територію [Румунії](#). Один із них пошкодив житловий будинок.
- У травні Сили оборони України уразили ще декілька об'єктів нафтогазової промисловості РФ, зокрема нафтові термінали в портах Туапсе, Тамань і Новоросійськ, НПЗ в містах Туапсе, Сизрань, Рязань, Ярославль, Перм, Кіриші, Саратов, Самара, Волгоград, ЛПДС «Перм», «Нурліно», ЛДВС «Лазарево» та інші. Сили оборони України також знищили чи пошкодили низку кораблів різних класів, літаки, підприємства оборонно-промислового комплексу на території РФ, нафтобази на окупованих територіях України і на території РФ. Сукупність цих заходів продовжує завдавати удару по здатності ЗС РФ проводити наступальну кампанію, унаслідок чого російська армія просувається на пріоритетних напрямках повільніше, ніж українська армія відвоює окуповані раніше території (просування Сил оборони України насамперед відбувається в Запорізькій області).
- 15 травня відбувся [обмін військовополоненими](#) за схемою 205/205. Його оголосили як перший етап великого обміну 1000/1000, який українська сторона змогла погодити в обмін на дозвіл російській стороні безперешкодно провести парад у Москві 9 травня.
- У межах [репатріаційних заходів](#) 16 травня до України було повернуто 528 тіл, які можуть належати українським військовослужбовцям.

ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІР

- **Станом на травень 2026 року внаслідок російської агресії [загинуло](#) 705 дітей, ще щонайменше 2527 зазнали поранень.** РФ [зруйнувала](#) понад 400 і пошкодила понад 4 тис. закладів освіти, зокрема 153 університетські будівлі; у відповідь в Україні вже [функціонує](#) понад 100 підземних шкіл, ще 113 будуються. У межах ініціативи Bring Kids Back UA [повернуто](#) 2134 депортовані дитини, тоді як тисячі залишаються на ТОТ або в РФ. Водночас окупаційна влада використовує освітні й дитячі заклади для [інформаційного контролю дітей](#), обмеження доступу до українського контенту, [залучення](#) дітей до [підтримки армії РФ](#) та [агітації](#) молоді до вступу у військові структури, що свідчить про системну політику асиміляції та мілітаризації українських дітей.
- **У травні Росія продовжила атаки на цивільне населення і гуманітарну інфраструктуру України.** Для прикладу, під час масованого удару 24 травня [було пошкоджено](#) близько 150 об'єктів, зокрема 63 житлові будинки, навчальні заклади, лікарню, адміністративні й культурні споруди. Зокрема, серед зафіксованих у травні атак російські війська завдали ударів по фермерському господарству на [Чернігівщині](#), цивільній інфраструктурі на [Одещині](#) та траурній колонії на [Сумщині](#), що спричинило жертви й поранення серед мирних жителів. У Дніпрі РФ [знищила](#) склад Всесвітньої продовольчої програми ООН із гуманітарною допомогою для 130 тис. жителів прифронтових громад вартістю понад 1,4 млн доларів. Від початку повномасштабного вторгнення [знищено](#) 46 пасажирських вагонів Укрзалізниці, а ВООЗ [верифікувала](#) понад 3 тис. атак на систему охорони здоров'я. Тривалий вплив війни [спричиняє](#) зростання хронічного стресу, порушень сну та погіршення здоров'я населення. Загалом, за даними Офісу генерального прокурора, від початку вторгнення [загинуло](#) понад 17,4 тис. цивільних, ще понад 43 тис. дістали поранень.
- **Окупація Запорізької АЕС [продовжує](#) створювати системні ризики для ядерної та радіаційної безпеки України і Європи.** У травні Запорізька АЕС уже вшістнадцяте від початку окупації втратила зовнішнє електропостачання і близько години працювала на аварійних дизельних генераторах, які забезпечували живлення критично важливих систем безпеки. Напередодні на станції також зафіксували приблизно 12-годинний збій стаціонарного телефонного зв'язку й інтернету з командою МАГАТЕ — найдовший подібний інцидент від початку окупації.
- **РФ використовує окуповані території для економічного пограбування України, незаконного вивезення зерна та руйнування місцевого аграрного сектору.** У травні Україна зафіксувала нові випадки легалізації викраденого українського зерна через іноземні порти: Єгипет [прийняв](#) уже четверту з квітня партію, зокрема 26,9 тис. тонн пшениці з судна ASOMATOS, попри офіційний запит України щодо арешту вантажу. Судно Panormitis із зерном з окупованих територій [увійшло](#) в Дарданелли після відмови Ізраїлю й Туреччини його розвантажити, а з порту Маріуполя від початку року окупанти [вивезли](#) майже 60 тис. тонн пшениці. Водночас на ТОТ [поглиблюється](#) аграрна криза: через логістичну блокаду, відсутність стабільних ринків збуту, дорогі перевезення та конкуренцію з дешевою продукцією з РФ фермери змушені знищувати врожай, що загрожує деградацією місцевого аграрного сектору.
- **Російські атаки й окупаційне управління поглиблюють екологічні ризики, зокрема в Чорнобильській зоні та на окупованому Приазов'ї.** У травні в Чорнобильській зоні відчуження [тривала](#) масштабна лісова пожежа площею близько 1100 га, а після падіння уламків російських дронів [виникли](#) нові осередки займання в Опачицькому відділенні заповідника. В окупованому Маріуполі [фіксується](#) критичне забруднення річки Кальчик відходами бетонного заводу, каналізаційними стоками та промисловими відходами, які потрапляють до Азовського моря. Річку Кальміус також фактично [перетворено](#) на колектор хімічних відходів, що призводить до деградації водних екосистем і створює ризики для здоров'я населення.

- **РФ посилює інформаційно-психологічні операції проти України.** У травні російські структури [викрадали](#) акаунти журналістів і публічних осіб у Bluesky для поширення антиукраїнської пропаганди та дискредитації підтримки України. РФ також [поширювала фейки](#) про «удари ЗСУ по Запорізькій АЕС», формуючи інформаційне підґрунтя для можливих провокацій. Окремі інформаційні атаки були спрямовані на [родини полонених](#) і [зниклих безвісти](#) з метою дестабілізації суспільства та зриву обмінів. Паралельно російські спецслужби [продовжували](#) вербувати українських підлітків через соцмережі для диверсій і терактів, а пов'язані з ГРУ мережі [поширювали](#) дезінформацію щодо міграційних процесів для підвищення внутрішньої напруженості.
- **Росія продовжує системне знищення і розграбування культурної спадщини України.** У травні наймасштабніша від початку повномасштабної війни атака на культурну інфраструктуру Києва [пошкодила](#) провідні музеї, бібліотеки, театри, наукові установи й пам'ятки архітектури, зокрема [Національний музей «Чорнобиль»](#). Російські удари також пошкодили [Конотопський краєзнавчий музей](#) і захисне укриття музею Григорія Сковороди на [Харківщині](#). Загалом станом на травень 2026 року РФ [пошкодила або зруйнувала](#) 1783 пам'ятки культурної спадщини та 2540 об'єктів культурної інфраструктури.
- **Росія посилює репресивний контроль, демографічну трансформацію і милітаризацію населення на тимчасово окупованих територіях України.** У травні стало відомо про [загибель](#) у російському полоні начальника медслужби «Азову» Олександра Крохмалюка внаслідок катувань. На ТОТ РФ [продовжує інтегрувати](#) окуповані території у власний політичний простір: серед 130 кандидатів від партії «Єдина Росія» 43 є учасниками війни проти України. За даними ГУР, Росія [змінює](#) етнонаціональний склад населення окупованих регіонів шляхом переселення громадян РФ та інших держав, тоді як на Донеччині природне скорочення населення у 2025 році становило 9,9%. Паралельно [триває](#) милітаризація молоді на ТОТ Луганщини, а в Маріуполі окупаційна влада вже [визнала](#) безгоспними понад 8 тис. квартир. На ТОТ Херсонщини також [посилюються](#) обмеження пересування, що ускладнює доступ населення до базових послуг.

РОСІЙСЬКІ НАРАТИВИ, ПРОПАГАНДИСТСЬКИЙ ВИМІР

- **Про перемовини і мир лише на російських умовах.** У травні 2026 року російський публічний дискурс щодо України зберігав попередню логіку: Москва декларує готовність до миру, але лише в межах власних умов. У травневих заявах російських посадовців переговори не виглядають як пошук взаємного компромісу. Декларується, що цілі т. зв. спецоперації залишилися незмінними, — «розгромити ворога» ([Путін](#)). Російська сторона продовжує наполягати, що саме Київ і Захід нібито зривають мирні ініціативи, тоді як Москва демонструє готовність до діалогу. Так, [Захарова](#) заявила, що оголошене Росією перемир'я на 8–9 травня — мирний жест, який нібито був «активно саботований» Україною. Путін 9 травня легітимізував логіку подальшого розширення «[зони безпеки](#)», а [Лавров](#) у травневих виступах знову пов'язував перспективи будь-яких домовленостей із базовими російськими вимогами (визнання російськими окупованих територій України, впровадження «російського миру», російської мови й культури, без'ядерний і позаблоковий статус України). Декларується, що Україна може втратити Суми, Харків і Одесу, якщо відмовиться від пропозицій РФ ([голова комітету Держдуми з оборони Андрій Картаполов](#)).
- **Ядерні сигнали та ескалаційна логіка.** У травні російський дискурс і надалі використовував ядерну тему як інструмент тиску на західні столиці. Російські офіційні й державні джерела [подавали](#) ядерні навчання в Білорусі як **вимушену оборонну відповідь на «угрозу агресії»**. Окремі російські коментатори й офіційні медіа пов'язували можливе розміщення ядерної зброї ближче до російських кордонів із неминучою ескалацією та новими військово-політичними ризиками. Було багато [наративів](#) навколо ядерних навчань у Білорусі (ставка на

стратегічне стримування). Російські військові й офіційні джерела просували тезу, що **ядерна тріада є базовою гарантією суверенітету, стримування і міжнародної суб'єктності РФ (Путін)**.

- **Виправдання ударів по українській інфраструктурі.** У травні російські офіційні й державні джерела продовжили подавати удари по українській інфраструктурі та цивільному населенню через формулу «[відповідного](#)» або «масованого» удару по підприємствах ВПК, об'єктах ТЕК, транспортної й портової інфраструктури, удару «[у відповідь](#)». Лунають постійні [заклики](#) до того, що РФ має бомбити мости через р. Дніпро та залізничну інфраструктуру, але оминається питання гуманітарної кризи, яка може бути посилена такими діями ([Слуцький](#)).
- **Заперечення української суб'єктності й ідентичності.** У травні одна з центральних російських тем — теза, що Україна нібито є «єдиною країною у світі, де законодавчо заборонені мова і релігія». Лавров [повторював](#) цю тезу на різних міжнародних майданчиках і в інтерв'ю, прив'язуючи її до питання врегулювання. Через цю рамку українська держава подається не як повноцінний суверенний суб'єкт, а як політичний простір, який нібито втратив легітимність через [розрив](#) із російською мовною, культурною і церковною присутністю. Інакше кажучи, Москва намагається представити війну не як агресію проти суверенної держави, а як [конфлікт](#) довкола «відновлення природних прав» тих груп, які Росія вважає своїми.
- **Дискредитація українського політичного керівництва.** У травні делегітимація українського керівництва [будувалася](#) навколо поєднання тез про «неонацистський режим», зірвані мирні ініціативи й особисту недоговороздатність Зеленського.
- **Політика РФ на ТОТ / т. зв. територіальні реалії.** У травні російська риторика не відступала від тези про необхідність врахування «територіальних реалій». Ця формула й надалі поєднується з мовно-релігійним блоком і з міркуваннями безпеки, тобто окупація подається не як тимчасовий результат війни, а як уже сформована політико-правова реальність (Лавров). Песков [назвав](#) виведення ЗСУ з Донбасу та «російських регіонів» умовою для припинення вогню і переговорів. Паралельно публічні заяви про подальше розширення «зони безпеки» на прикордонні працюють як механізм нормалізації можливого розширення російського контролю над українською територією в майбутньому. Так ТОТ у російському дискурсі залишаються не предметом деокупації, а предметом подальшого політичного закріплення.
- **Дискредитація української армії.** У травні українська армія в російських джерелах послідовно маркувалася як т. зв. терористичний або неонацистський інструмент, що «б'є по інфраструктурі Росії». У [брифінгах](#) МЗС РФ атаки України системно називалися терором, а зв'язок ЗСУ із західною допомогою використовувався для розширення цього звинувачення на країни НАТО.
- **Нормалізація затяжної війни та логіка буферної зони.** Окремим травневим мотивом стало публічне нормування війни як довгострокового стану. Путінські відповіді 9 травня про параметри «зони безпеки» говорять про переформатування кордону РФ з Україною. Це важливий наративний зсув: війна подається не як криза, що має завершитися швидким політичним рішенням, а як процес із поступовим розширенням контрольованої й «захищеної» зони. Така логіка підтримує готовність російської аудиторії до довшої війни, вищих витрат і нових територіальних претензій.